

การมอบอำนาจให้ข้าราชการกรณีปฏิบัติราชการแทน

กลุ่มงานวินัย กองการเจ้าหน้าที่ สป. กษ

.....

การปฏิบัติราชการแทน มีบัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 38 กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือ การดำเนินการอื่น ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ได้ มอบอำนาจนั้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกัน หรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน”

นอกจากคำว่า “ปฏิบัติราชการแทน” แล้ว เราจะได้พบการปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ดำรงตำแหน่ง ในรูปแบบอื่น เช่น “รักษาราชการแทน” และ “รักษาการในตำแหน่ง”

“รักษาราชการแทน” เป็นกรณีที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ใช้ในกรณี เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่อาจปฏิบัติราชการได้ (เป็นตำแหน่งที่กำหนดไว้ใน พร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง เลขาธิการรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง อธิบดี รองอธิบดี (ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เทียบเท่า ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือรอง เช่น ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ) และเลขาธิการกรม หัวหน้ากอง ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าส่วนราชการตาม 31 วรรคสอง (เป็นส่วนราชการที่เทียบเท่ากองตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ เช่น เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เกษตรจังหวัด ฯลฯ) กฎหมายกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงไป เป็นผู้รักษาราชการแทน หากไม่มีต้องให้ผู้ดำรงตำแหน่งเหนือขึ้นไปแต่งตั้ง

“รักษาการในตำแหน่ง” เป็นกรณีที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 68 ใช้ในกรณี เมื่อตำแหน่งข้าราชการพลเรือนว่างลง หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ เป็นกรณีที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ สั่งให้ข้าราชการพลเรือน รักษาการในตำแหน่ง นั้น ใช้ในกรณี เป็นตำแหน่งข้าราชการพลเรือนอื่นๆ เช่น หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากลุ่ม ผู้อำนวยการส่วน หัวหน้าสถานี หัวหน้าผู้ตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจราชการกรม ผู้ตรวจราชการกระทรวง เช่น “รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย..” หรือ “รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการส่วน...” เป็นต้น ที่ไม่ใช่ตำแหน่ง ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง อธิบดี รองอธิบดี (ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นเทียบเท่า ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือรอง เช่น ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ) เลขาธิการกรม หัวหน้ากอง ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าส่วนราชการตาม 31 วรรคสองได้แก่ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เกษตรจังหวัด ประมงจังหวัด ฯลฯ

“การรักษาราชการแทน” กับ “การรักษาการในตำแหน่ง” มีลักษณะคล้ายกัน และแตกต่างกับ “การปฏิบัติราชการแทน” เปรียบเทียบให้เห็นตามตาราง ดังนี้

รักษาการในตำแหน่ง	รักษาราชการแทน	ปฏิบัติราชการแทน
-ไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ -เพื่อให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ -มอบอำนาจให้ผู้อื่นได้ -ปฏิบัติแทนผู้ที่ตนแทน	-ไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ -เพื่อให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ -มอบอำนาจให้ผู้อื่นได้ -ปฏิบัติแทนผู้ที่ตนแทน	-มีผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ปกติ -เพื่อกระจายอำนาจหน้าที่ -มอบอำนาจต่อไม่ได้(เว้นบางกรณี) -ปฏิบัติแทนเฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบ

จะเห็นว่า การรักษาราชการแทน กับ การรักษาการในตำแหน่ง ไม่ใช่เรื่องการมอบอำนาจ ส่วน การปฏิบัติราชการแทน เป็นเรื่องการมอบอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน” เป็นกลไกสำคัญในการปฏิบัติราชการของภาครัฐ ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวาง หัวหน้าส่วนราชการเพียงคนเดียวไม่อาจปฏิบัติงานให้ครบถ้วนทุกด้านได้ ดังนั้น ในระบบราชการจึงมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อให้เป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนราชการ

การที่กฎหมาย กำหนดให้มีการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ปรากฏในหลักการและเหตุผลในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มุ่งเน้นการจัดองค์กรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้การปฏิบัติราชการสามารถอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการบริการประชาชนให้มีความสะดวกและรวดเร็ว เพื่อให้การบริหารราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และให้การบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดบรรลุผล

การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน ไม่ใช่เรื่องการมอบอำนาจให้เป็นตัวแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่เป็นเรื่องของการทำนิติกรรมสัญญา เกิดจากความสมัครใจ มุ่งประโยชน์ของตัวการเป็นสำคัญ ต่างฝ่ายมีสิทธิที่จะบอกเลิกได้ แต่การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน เป็นเรื่องการมอบหน้าที่ในการปฏิบัติราชการของผู้ดำรงตำแหน่ง เพื่อมุ่งประโยชน์สาธารณะ การปฏิบัติราชการแทนเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้มอบอำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงผูกพันรัฐ เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ที่กำหนดหลักเกณฑ์การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนไว้ ดังนี้

“มาตรา 38 อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจนการมอบอำนาจให้ทำนิติกรรมสัญญา ฟ้องคดีและดำเนินคดี หรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการมอบอำนาจหรือผู้ที่รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติก็ได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมายที่บัญญัติให้ต้องออกใบอนุญาตหรือที่บัญญัติผู้มีอำนาจอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะ ในกรณีเช่นนั้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว มีอำนาจมอบอำนาจให้ข้าราชการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัดได้ ตามที่เห็นสมควร หรือตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดในกรณีมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจมอบอำนาจได้ต่อไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจกำหนด

ในกรณีตามวรรคสาม เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดรายชื่อกฎหมายที่ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวอาจมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็ได้

การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ”

จึงได้มีการตรา พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2550 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 23 พฤศจิกายน 2550 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 84 ก ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2550) โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามความในมาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ สรุปได้ ดังนี้

หลักการของการมอบอำนาจ

1. กระจายความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงขีดความสามารถความรับผิดชอบ และความเหมาะสม ตามสภาพของตำแหน่ง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจ
2. เพื่อเป็นการร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดประโยชน์สาธารณะ ให้งานในภาคปฏิบัติกระทำโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรง
3. เพื่อให้ผู้บริหารทำหน้าที่กำกับ การปฏิบัติงาน วางแผนและพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจ

1. อำนวยความสะดวกและสนองความต้องการของประชาชน
 2. คุ่มค่า รวดเร็ว มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
 3. กระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบ
 4. ไม่เพิ่มขึ้นตอน ระยะเวลา และไม่ต้องผ่านการพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มากเกินไป
- เกินความจำเป็น

หลักเกณฑ์การมอบอำนาจ

1. ทำเป็นหนังสือ โดยระบุรายละเอียดให้ชัดเจน อย่างน้อย มีชื่อ ตำแหน่ง ผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ อำนาจที่มอบ โดยอาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้อำนาจด้วยก็ได้
2. อำนาจที่มอบเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่การปฏิบัติราชการของผู้ดำรงตำแหน่ง รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา ฟ้องคดี และดำเนินคดี เพื่อมอบอำนาจให้ผู้รับมอบทำแทนทั้งหมดหรือบางส่วนและผู้มอบอำนาจมีหน้าที่กำกับดูแลและแนะนำการใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจ
3. มีผลอยู่ครบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือเหตุอื่น
4. ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจ (ตามความในมาตรา 39 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ)
5. ก.พ.ร. มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลและติดตามตรวจสอบการมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งใดๆ อำนาจนี้รวมถึง แนะนำให้ผู้มอบอำนาจดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขการมอบอำนาจให้ถูกต้อง และกำหนดให้ส่วนราชการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการมอบอำนาจ

ข้อยกเว้นที่จะไม่มอบอำนาจ เป็นไปตามความในมาตรา 6 พ.ร.ฎ.

1. เป็นเรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจเฉพาะหรือเป็นเรื่องที่โดยสภาพไม่อาจมอบอำนาจได้
2. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำคัญ
3. เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
4. เป็นเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนได้

ลักษณะของการมอบอำนาจ (บัญญัติไว้ในมาตรา 12-27 แห่งพ.ร.ฎ. ว่าด้วยการมอบอำนาจฯ) แบ่งเป็น

1. การมอบอำนาจในกระทรวงเดียวกัน
 2. การมอบอำนาจให้แก่ส่วนราชการต่างกระทรวง
 3. การมอบอำนาจให้แก่ศูนย์บริการร่วม
 4. การมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด
 5. การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในต่างประเทศ
- 1) การมอบอำนาจในกระทรวงเดียวกัน

๑ *อำนาจกำกับดูแลเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรหรือองค์กรที่มีอำนาจกำกับดูแล กับองค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล โดยองค์กรหรือบุคคลที่มีอำนาจกำกับดูแล มีอำนาจตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำขององค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ด้วยการให้ความเห็นชอบ ยับยั้ง หรือเพิกถอน การกระทำขององค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล หรือเข้าดำเนินการแทนในกรณี ที่องค์กรที่อยู่ภายใต้ การกำกับดูแลไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตลอดจนถอดถอนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรภายใต้การกำกับดูแล เป็นอำนาจที่มีเงื่อนไข คือ จะใช้ได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจ และต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น องค์กรที่กำกับดูแลไม่มีอำนาจสั่งการได้ เป็นเพียงแต่กำกับดูแลให้องค์กรภายใต้การกำกับดูแลปฏิบัติตามหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย*

อำนาจบังคับบัญชา คือ อำนาจที่หัวหน้าหน่วยงานใช้ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นอำนาจที่สามารถสั่งการใดๆ ก็ได้ตามที่ตนเห็นว่าเหมาะสม สามารถกลับ แก่ ยกเลิก เพิกถอนคำสั่งหรือการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชาได้เสมอ อย่างไรก็ตาม การใช้อำนาจบังคับบัญชาต้องชอบด้วยกฎหมาย หากใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมแต่ขัดกฎหมายก็เป็นการใช้อำนาจไม่ชอบ

กล่าวโดยสรุป อำนาจบังคับบัญชาเป็นอำนาจในระบบบริหารงานภายในของแต่ละนิติบุคคล ส่วนอำนาจกำกับดูแลนั้น เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับองค์กร

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2550 ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจในกระทรวงเดียวกันไว้หลายระดับ เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการในเรื่องนั้นโดยตรง กรณีมีความจำเป็นผู้มอบอำนาจ อาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งในส่วนราชการอื่นได้ คือ ในระดับกระทรวง กำหนดให้ปลัดกระทรวง กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจของส่วนราชการในสังกัด และให้หัวหน้ากลุ่มภารกิจ มอบอำนาจให้กรม เสมือนเป็นปลัดกระทรวง ในระดับกรม ให้อธิบดี กำหนดเรื่องการมอบอำนาจภายในกรม และมอบอำนาจให้ส่วนราชการภายใน รวมทั้ง มอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่างกรม และให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกอง มอบอำนาจให้ผู้ได้บังคับบัญชา รวมทั้งมอบอำนาจให้ผู้ไม่ใช่ผู้ได้บังคับบัญชา โดยหัวหน้าส่วนราชการทำความเข้าใจกันแล้วแจ้งให้อธิบดีทราบ เช่น ผู้อำนวยการกอง ก. ทำความตกลงกับผู้อำนวยการกอง ข. โดยผู้อำนวยการกอง ก. จะมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งในกอง ข. ปฏิบัติราชการแทนก็ได้ ส่วนกรณีมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่างกรม ให้อธิบดีทำความเข้าใจกับผู้ไม่ใช่ผู้ได้บังคับบัญชา โดยหัวหน้าส่วนราชการทำความเข้าใจกันแล้วแจ้งให้อธิบดีทราบ เช่น

อนึ่ง นอกจากการมอบอำนาจดังกล่าวมานี้ ส่วนราชการในกรม อาจจัดให้มีหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ แยกออกจากการบริหารราชการของกรมก็ได้ โดยมีใช้เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ แต่อยู่ในกำกับของส่วนราชการดังกล่าวก็ได้ และรายได้จากการบริการไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน (บัญญัติไว้ในมาตรา 40/1 แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ)

2) การมอบอำนาจให้แก่ส่วนราชการต่างกระทรวง

กระทำได้โดยส่วนราชการที่จะมอบอำนาจและรับมอบอำนาจทำบันทึกความตกลงกัน โดยให้ปลัดกระทรวงที่ส่วนราชการสังกัดลงนาม และอธิบดีที่เกี่ยวข้องร่วมลงนาม บันทึกข้อตกลงต้องระบุเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการใช้อำนาจ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังนี้

2.1 ขอบเขตอำนาจที่ได้มอบ

2.2 แนวทาง นโยบาย และข้อสงวนของการใช้อำนาจ

2.3 ชื่อและตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ติดต่อ กรณีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับกระบวนการใช้อำนาจ

ยกเว้น มิมติของคณะรัฐมนตรี หรือมติ ก.พ.ร. ให้มอบอำนาจในเรื่องใดระหว่างส่วนราชการต่างกระทรวง ก็ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่มอบอำนาจและรับมอบ โดยไม่ต้องทำบันทึกความตกลง

3) การมอบอำนาจให้แก่ศูนย์บริการร่วม

ศูนย์บริการร่วม เป็นการให้บริการของหน่วยงานของรัฐในส่วนราชการเดียวกันหรือต่างส่วนราชการร่วมกันให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการมอบอำนาจทั้งปวงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของศูนย์บริการร่วมให้แก่ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติในศูนย์ฯ

4) การมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด

เกี่ยวกับอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติการปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นที่ส่วนราชการจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเขตพื้นที่จังหวัด ถ้าไม่ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ให้หัวหน้าส่วน

ราชการดำเนินการมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่จังหวัดให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจนั้นให้ผู้ดำรงตำแหน่ง ต่อไปนี้

4.1 ถ้าอำนาจนั้นเกี่ยวกับราชการของส่วนราชการใด และส่วนราชการนั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัด ให้มอบหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้น

4.2 นอกจากกรณีตาม 4.1 ให้มอบให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

4.3 กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ให้รายงานผู้มอบอำนาจเมื่อมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้รับมอบอำนาจโดย

- ถ้าผู้รับมอบอำนาจใช้อำนาจไม่ถูกต้องหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ หรือให้หยุดการปฏิบัติราชการดังกล่าว และผู้ว่าราชการจังหวัดใช้อำนาจนั้นโดยตรง

- กรณีเข้าข้อยกเว้น ตามมาตรา 6 แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ ผู้ว่าราชการจังหวัด อาจไม่มอบอำนาจก็ได้ แต่ต้องแจ้งผู้มอบอำนาจทราบพร้อมเหตุผล หากมีข้อขัดแย้งให้ ก.พ.ร. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

5) การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในต่างประเทศ

ให้หัวหน้าส่วนราชการมอบอำนาจทั้งปวงที่จะต้องดำเนินการในต่างประเทศให้แก่หัวหน้าคณะผู้แทน แล้วหัวหน้าคณะผู้แทนมอบอำนาจให้รองหัวหน้าคณะหรือบุคคลในคณะผู้แทน

ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเรื่องการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในเรื่องที่เป็นกรทั่วไป ตามความในมาตรา 38 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ หากเป็นการใช้อำนาจเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 38 วรรคสาม ซึ่งเป็นอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมายที่ต้องออกไปอนุญาตหรือ ที่บัญญัติผู้มีอำนาจอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะ ก็ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ มอบอำนาจให้ผู้ได้บังคับบัญชาโดยตรงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดจะไม่เป็นผู้ใช้อำนาจที่ได้รับมอบโดยตรง แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมอบอำนาจต่อไป ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจกำหนด

.....

เมษายน 2551